

Valtioneuvoston kanslia

Kirjallinen kuuleminen Yhdenvertainen Suomi -toimintaohjelmasta.

Tampereen kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto asiassa. Vastamme kysymyksiin seuraavasti.

1. ***Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?***

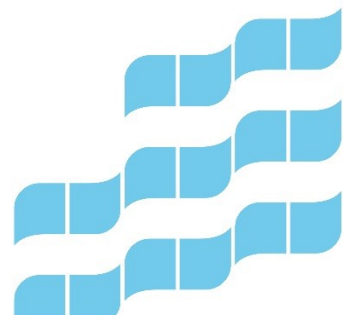
Tavoite 4: Kasvatetaan tietoisuutta rasismista ja sen eri muodoista. Rasismi tulisi tunnistaa ja tunnustaa yhteiskunnassa olemassa olevana ajatusmallina eri yhteiskunnan osa-alueilla eikä rasismiin tulisi olla pelkkä mielipidekysymys.

Tavoite 2: Edistetään suomalaisen työelämän monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä. Eri etnisten vähemmistöjen täysivaltainen osallistuminen työelämään edesauttaa hyviä väestösuhteita ja suvaitsevamman yhteiskunnan kehitystä.

Tavoite 8: Kehitetään rasismiin liittyvää tutkimusta ja tiedonkeruuta. Tämä on lähtökohta sille, että ko. Toimenpideohjelmaa ja rasismiin ja syrjinnän ehkäisyä voidaan toteuttaa myös tulevaisuudessa.

2. ***Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?***

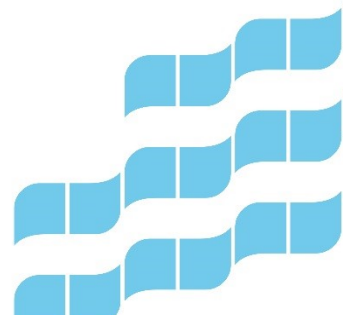
- Moniperusteisen (intersektionaalisen) syrjinnän tunnistamisen merkitys. Huomioidaan kaikki syrjintäperusteet samanaikaisesti yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakien mukaisesti kuten ikä, etninen alkuperä, kansalaisuus, kieli ja kulttuuri, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen näkemys, perhemuoto, sukupuoli-identiteetti, seksuaalinen suuntautuminen, terveydentila, vammaisuus, sosiaalinen asema, taloudellinen asema ja muut yksilölliset tekijät.
- Kuntia on kannustettu omissa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmissaan antirasistisiin toimenpiteisiin, joiden tulee näkyä kaupunkitasoisesti kaikissa palveluissa.
- Yhdenvertaisuuslain osittaisuudistuksessa vahvistettiin varhaiskasvatuksen ja koulujen veloitetta yhdenvertaisuussuunnitteluun, rasismiin ja syrjinnän ehkäisyyn sekä kiusaamiseen puuttumiseen.
- Konseptoidaan kansallisen syrjinnän vastaisen osaamiskeskuksen malli ja pilotoidaan sen toimintaa.
- Työelämän monimuotoisuuden lisääminen eri tavoin mm. parantamalla yritysten ja työnantajien vastaanottavuutta kansainvälistä työvoimaa kohtaan.
- Edistetään syrjimättömyyttä lainvalvonnessa ja erityisesti vahvistetaan lainvalvontaviranomaisten ja muiden vartiointiliikkeiden kykyä tunnistaa viharikokset ja puuttua niihin.
- Edistetään koko väestön tietoisuutta rasismista ja siihen puuttumisesta sekä vahvistetaan medialukutaitoa viemällä rasisminvastainen työ osaksi koulujen ja oppilaitosten opetussuunnitelmia ja vahvistamalla kouluympäristössä rasismiin puuttumisen keinoja ja tietotaitoa.
- Parannetaan kansallista kyvykkyyttä puuttua vihapuheeseen sosiaalisessa mediassa ja luodaan lainsäätäjälle siihen parempi keinovalikoima.

- Kehitetään hyvien väestösuhteiden edistämisen keinoja, mm. kaupunkisuunnittelun ja aluesuunnittelun keinoin.
- Anonyymi rekrytointi työnhaussa on tärkeää.
- Ohjelman tuottamasta koulutusmateriaalista on ollut hyötyä.

3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

- Rasisminvastaisella työllä on kunnissa ja kaupungeissa yhteiskunnallisen vakauden ja turvallisuuden näkökulmasta erityinen merkitys. Tärkeätä on säilyttää Suomen hyvä imago ja maine onnellisena ja turvallisena maana jatkossakin. Kunnan rooli **TE24- ja KOTO24-uudistusten** myötä muuttuu ja vahvistuu alueellisena toimijana, jolloin kunnalla tulisi olla riittävä keinovalikoima ja resurssi edistää rasismin vastaista työtä kuntalaisten keskuudessa. Rasisminvastaisella työllä on erityisen tärkeä merkitys kotoutumisen onnistumisessa. Vihapuhe ruokkii negatiivista suhtautumista maahanmuuttoon, mikä luo turvattomuutta tänne muuttaneiden ihmisten keskuudessa.
- Rasismin ja syrjinnän salliminen voi johtaa yhteiskunnalliseen epävakaisuuteen ja jännitteisiin eri ryhmien välillä. Rasismin vastainen työ edistää yhteiskunnallista rauhaa ja vakautta, luoden ilmapiirin, jossa kaikki yksilöt voivat osallistua yhteiskunnan toimintaan ilman pelkoa tai vihamielisyyttä.
- Inklusiivinen yhteiskunta, jossa jokainen yksilö voi osallistua täysimääräisesti, hyödyttää taloutta. Rasismin torjunta edistää monimuotoisuutta ja luovuutta, mikä voi johtaa innovaatioihin ja taloudelliseen kasvuun.
- Rasismin vastaisuuden edistäminen nuorissa on investointi tulevaisuuteen. Nuorten oppiminen suvaitsevaisuudesta ja tasa-arvosta auttaa rakentamaan yhteiskuntaa, jossa ennakkoluulot ja syrjintä ovat vähemmistössä.
- Tampereen kaupunki nostaa erityisenä huolena esiin äärioikeisto- ja ääriajattelun lisääntymisen yhteiskunnassa, joka pahimmillaan voi kanavoitua terroristisina hyökkäyksinä ja väkivaltatekoina yksilöitä, viranomaisia tai yhteiskuntaa kohtaan. Näiden ennaltaehkäisemiseen poliisilla ja viranomaisilla tulisi olla riittävät resurssit ja yhteistyötoimintatavat. Viranomaistyö tulisi kaikissa olosuhteissa turvata ja tämän vuoksi rasisminvastaisen työn tulisi läpileikata koko yhteiskuntaa.
- Päätöksenteon suunnitteluun kuuluu tehdä **yhdenvertaisuusvaikutusten ennakoarviointi** käsittäen myös etniset, kulttuuriset ja kielivähemmistöt kuten kaikki yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolaeissa mainitut syrjintäperusteet.
- Suunnittelussa **tulee kuulla ja osallistaa syrjinnän riskissä olevia ihmisryhmiä** itseään niin, että toimenpiteet ovat kohdallisia ”Ei mitään ilman meitä” -periaatteen mukaisesti.
- **Positiivien erityiskohtelu** tulee nähdä yhdenvertaisuutta edistävänä mahdollisuutena saada kaikki mukaan yhteiskunnan toimintaan.
- **Turvallisemman tilan periaatteet** tulee ottaa käyttöön kaikkeen julkiseen toimintaan. Periaatteiden tulee sisältää rasismin ja syrjinnän kieltä sekä toimet, jos turvallisempi, kunnioittava tila ei toteudu.
- Moniperusteisuuden kannalta on tärkeää huomioida myös Suomen **romanipoliittinen ohjelma 2023-2030** sekä **YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen kansallinen toimintaohjelma 2020-2023**.

- Orpon hallituksen ohjelmassa ei mainita kertaakaan sanaa rasismi. Tampereen kaupunki toivoo, että rasisminvastaiseen työhön kiinnitetään vahvempaa huomiota ja tuodaan esiin erityistoimenpiteitä hallitusohjelmatasolla.

Lausuntoa varten kuultiin Tampereen kaupungin maahanmuuttajaneuvoston puheenjohtajaa, sihteeriä sekä Kansainvälisen osaamisen palvelujen asiantuntijoita.

Lisätietoja

Mikko Ala-Kapee

Yhdenvertaisuuskoordinaattori

Tampereen kaupunki

040 515 6166

mikko.ala-kapee@tampere.fi

